

Izhaja:

10. in 25. vsakega
mesca.

Dopisi naj se frankujejo.
Rokopisi se ne vračajo.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto I.

V Celovci 25. septembra 1882.

Št. 18.

Kaj se ima v ljudskej šoli učiti?

II.

Vemo, da je takih ljudi med nami, ki mislijo in trdijo, da bi najboljše in najmodrejše bilo, ako bi vse pri starem ostalo: naši starši in dedeji niso šol imeli, niso se tega ali unega učili, — pa vendar so živeli. Tako misliti in trditi je — stara in lahka reč; ali ni umno in modro, ni prav in kerščansko! Ne pozabimo na sv. evangelje, na nezvestega hlapca, ki je svoje talente zakopal, — na drevo, ki dobrega sadu ni rodilo! S temi toraj se nočemo dolgo sprekarjati in pipati, — saj jih naš Zveličar in največi prijatelj človeškega rodu sam obsodi. Le s temi, ki so scer dobre volje, pa mislijo, da je osmero od nas naštetih reči v ljudskih šolah učiti preveč, hočemo nekatere besede govoriti, in jim, se ve, da le kratko, dokazati, zakaj tako mislimo in pišemo.

1. Človek je zemljenčan. Bog je človeka postavil za gospodarja na svetu. Vendar mu zemlja zavoljo pregrehe prvih staršev le trnje rodi: človek mora se potiti, če hoče si svoj kruh prislužiti. Vendar ne sme se na svetu obnašati, kakor mu ljubo in drago: človek mora odgovor dajati od svojega gospodarjenja. Ako hoče toraj človek si kruh služiti in ako hoče svoje gospodarjenje pred Bogom zagovarjati: je sedaj treba več znati kakor nekdanj. Človeški rod čudno rasti in se širi: zemlja je vedno le tista; — tovarne (fabrike) in stroji (mašine) se stavijo; človeških rok je čedalje menj treba. Da bodo ljudje toraj v stanu še živeti, je treba, vse svoje žile in moči na vse strani napanjati, treba je, da rokodelci, kmetovalci, kupčevalci, obrtniki in umetniki napredujejo. To pa drugače ni mogoče, kakor tako, da znaš brati in pisati, rajtati in risati, da poznaš zemljo in stvari na zemlji, da veš, zakaj in odkod je to ali uno, kakošno moč in lastnost ima ta ali una reč. Čudne reči se sedaj po svetu znajdejo, take reči, od katerih prej še senjali niso. Bog ve, kaj še le bode! Kdor hoče toraj sebe in svoje rediti, in srečno in lahko živeti, kdor hoče biti moder in srečen zemljenčan, temu je neogibljivo treba tega se učiti, kar smo zgoraj naštel.

2. Človek je deržavljan. Človek ni sam na svetu, za društvo je stvarjen; on ima svojo rodovino, svojo ves, svojo faro in občino, svojo deželo, in svojo deržavo. Dolžen je vse te naprave ljubiti in iz ljubezni svoje dolžnosti do njih spolnovati. Kako pa bodeš ljubil, kar ne poznaš? Treba je toraj, da človek svojo domovino

in občino, svojo deželo in državo pozna, — da ve, kako dobro je, da ljudje v društvu prebivajo, da ve, koliko dobrot od svoje občine, dežele in države sprejema, kako cesarji in njegovi svetovalci, in služabniki že od starodavnih časov za našo deželo in državo skrbijo, koliko slavnih mož in srčnih junakov je za domovino in cesarja zadovoljno svojo kri prelilo in še preliva. Poznati krasno in slavno domovino, slišati slavopolne dogodbe naše carevine, brati imena z lovori ovenčanih državljanov: to bode globoko segalo v otroška srca, in bode našo mladino ogrevalo, spodbadalo in učilo, domovino ljubiti in nekdanj biti zvest in iskren državljan.

3. Človek je nebeščan. Ni še zadosti, da človek ve tukaj na zemlji srečno živeti, da človek cesarju daje cesarjevo, — temuč človek tudi mora Bogu dati, kar je božjega; to je prvo, to je edino potrebno. Zakaj kdor Bogu božje daje, bode gotovo tudi dajal vsakemu svoje, — pravo krščanstvo se ne da misliti brez pravice in ljubezni. Za tega delj je pa tudi krščanski nauk najiminennejša reč ljudske šole, — krščanski duh je tako rekoč zlato solnce, okoli kterega se mora ves šolski nauk vrteti. Ni toraj še dovolj, da se kerščanski nauk uči v nekterih urah na teden; to bi bila velika nesreča in pregreha, ako bi v katekizmu drugi duh vel, v drugih šolskih knjigah pa zopet drugi, ako bi učitelj to overal in poderal, kar katehet uči in slavi. Gorje nam, ako bi naši otroci v šolah se učili tiste modrosti, ki je pred Bogom norost, tiste modrosti, od ktere se bere: „Modri so, da hudo delajo, dobro storiti pa ne vedó.“

Za vse te predmete ni treba debelih, dragih in zamotanih knjig, vse to nadomestuje modro osnovana čitanka ali berilo.

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (Cesarja smo imeli) v Celovci. Škoda, da nam zavoljo tesnobe prostora ni mogoče, obširno poročati, kaj se je 8. 9. in 10. septembra tukaj godilo. Mesto je bilo pripravljeno tako praznično, kakor še nikoli; 8. septembra so ljudje pri vseh vratih le vrel v mesto, posebno iz okolice in Rožne doline. Cela cesta do kolodvora je bila natlačena in vsa okna polna gledalcev. Ob pol 6. zvečer pokne možnar in oznanjuje, da so presvitli cesar že blizo. Kar zvonovi po vseh cerkvah doné, možnarji pokajo, ljudje vriskajo „hoch“ — „vivat“ — „živio“ — „slava“ in cesar

se peljejo, prijazno pozdravljaje na vse strani — v deželni grad. Na kolodvoru so cesarja ponižno sprejeli deželni glavar g. dr. Stieger in mestni župan g. Jessernigg. V deželnem gradu pa so čakali premil. gosp. knezoškof z duhovščino, visoka žlahta in vojaški velikaši. Cesar so vse prijazno sprejeli in se z nekaterimi pogovarjali. Ob osmih je bila velika bakljada; več sto gospodov je nosilo plamenice, med njimi so bili tudi rudokopi s svojimi lampicami. To je bila dolga rajda; dve godbini bandi ste nadelovale in pod okni so pevci zapeli tri pesmi, h koncu pa cesarsko himno. V soboto so bile najprej avdijence, ob 1 so šli cesar na novi trg štatuvo Marije Terezije ogledovat, potem mestno ljudsko šolo. Pred to šolo so cesar obstali in rekli: „To je pač kneževska palača. Občina stori res veliko za šolo.“ Proti deželnemu odborniku dr. Ubel-ju, ki je zatrjeval, da ima vsaka občina v deželi svojo, večjidel lepo upravljeno šolo, so djali cesar: „V tej zadevi se je pa menda pač včasih malo črez ojnice stopilo.“ Od te šole je bil pot v ljudsko kuhinjo, dekliško delalno šolo, občno bolnišnico, novo norišnico, in Rajnerjevo tovarno za svinčno belobo. Ob štirih so se cesar podali na križno goro, kjer so šli gledat na strelišče in na travnik, kjer je bila ljudska veselica. — Ob osmih zvečer so obiskali koncert ali godbino veselico v deželnej hiši, kjer je bila zbrana višja gospoda in vsa ženska lepotija. Po koncertu so se cesar vozili po mestnih ulicah in občudovali res prelepo in prekrasno razsvitljavo. Mesto je bilo svetlo kakor ob belem dnevu. V eknih tukajšne čitalnice so se imena cesarja in cesarice s krono izverstno lepo lesketala. V nedeljo so se cesar podali peš v stolno cerkev k sv. meši, katero so brali premil. gosp. knezoškof. Ob devetih so se pričele avdijence. Med temi so bili načelnik gosp. dr. Milar in gg. odbornika And. Einšpieler in Rosbaher družbe sv. Mohora. Gosp. načelnik je cesarja s prav primernimi besedami nagovoril, družbo cesarski moralni podpori toplo priporočil in cesarja ponižno prosil, naj „Koledar“ 1883 sprejeti blagovolijo. Cesar so družbino delovanje pohvalili in dovolili, naj se jim „Koledar“ vsako leto pošilja. Ob 11 so se cesar podali k nunam Uršulinkam, kjer so pohvalili šole, posebno pa dekliško sirotišnico. Od tod so se peljali v deželno hišo, kjer so ogledovali muzej in druge naprave. Potem je bila pot k nunam Elizabetinkam, kjer so svojo posebno hvalo izrekli za lepo in prostorno bolnišnico. Tu so clo nekaj pokusili od neke pijače, ki pod imenom „Klostergeist“ slovi po vsem svetu in katero le Celovške Elizabetinke znajo narejati. Ob dveh so se cesar peljali v Vetrinj, kjer so ogledovali slavno tovarno za sukno. žl. bratov Moro. Gosp. fajmošter so svojo faro presv. cesarju prav lepo in toplo priporočili. Po obedu ob šestih zvečer so se cesar po železnici odpeljali v Porače, kjer je bilo na jezeru tako živo in lepo, kakor še nikoli poprej. — 11. septembra ob šestih zjutraj so cesar zapustili Celovec in se podali proti Belaku. Na kolodvoru Jih je čakalo veliko visoke gospóde — duhovne, svetovne in vojaške — pa neštevilna množica ljudi. Svitli cesar so v Celovci pustili 3300 gold. za mestne uboge in dobre namene.

Kjerkoli so se cesar le pokazali, bili so na-

vdušeno pozdravljeni z gromečimi klici: „Hoch — vivat — živio — slava“. Mesto Celovec in Koroško ljudstvo je pokazalo, kako gori in živi za svojega cesarja in za celo cesarsko hišo. Vreme je bilo vse dni lepo in prijetno.

Vetrinjska okolica. (Cesar med nami; nemški „Schulverein“.) Kakor blisk se je raznesla novica, da presv. cesar pridejo nedeljo ob dveh popoldne v Vetrinj. Ne samo meni, temuč tudi več drugim je hitro na misel prišlo, kaj liberalni Nemci in nemčurji s tim pokazati hočejo. Srčno nas je veselilo, da dobimo priložnost cesarju pokazati, da smo tukaj Slovenci in da smo pripravljeni kri in življenje dati za njega. Raznesel se je glas, kako so znani možjači podučevali in zaukazovali, naj vse pravglasno kliče „hoch.“ Pa vendar so se na celem potu od Naspah do Vetrinja slišali slovenski klici: „Živio“ in „Slava“! V Vetrinji so presv. cesar bili res navdušeno in slovesno sprejeti: Zvonovi so premilo peli, možnarji gromeli, bandera vihrala in ljudje klicali vsi goreči ljubezni in vdanosti: „hoch in živio“! Pozdravili so presv. cesarja gosp. Maks žl. Moro, posestnik tovarne, g. Janez Seebacher, občinski župan in g. Lovro Aleš župnik. Res smo se bali, da gospod župan ne bi obtičal, ker iz deželnega zbora vemo, da iz glave ne more govoriti; pa teh 12—15 besed mu je šlo gladko iz ust. Vsi Slovenci smo se pa čudili, da svitlemu cesarju ni naznanil, da so on in njegovi slovenski prijatelji „deutschliberal.“ Gosp. župniku so rekli, da je v Vetrinji dokaj lepo zvočenje. Obhodili so cesar tovarniške prostore, mehaniško tkavnico in ogledovali in hvalili tovarniške izdelke. Tudi to so pohvalno omenili, da jih veseli, da je med delavci toliko veteranov. Tega slavnega dneva se bodo Vetrinj in sosedne fare spominjale leta in leta. — Vetrinj ima tudi svoj nemški „Schulverein“ in šteje 80 družnikov. To je toraj tista garda, ki misli in si prizadeva, za slovenske otroke napraviti nemško šolo! Načelnik tega društva je g. Maks žl. Moro, njegov namestnik J. Seebacher in med odborniki sta dva gg. Kuschei, brata znanega posestnika v Črnečah, ki slovi kot vnet rodoljub in slovenski minister. Kaj bi le svet rekel ako bi kaka nemška fara napravila slovenski „Schulverein“? Da ima slovenska fara Vetrinj nemški „Schulverein“ je tako čudno, da celo „Freie Stimmen“ pišejo: Diese (Victringer) Gruppe des deutschen Schulvereines steht einzig in ihrem Amt da, weil sie zu dreivierteltheilen aus Slaven besteht“ to je: „To društvo stoji pred svetom tako, da nima para, ker so tri četrtinke družnikov Slovani“! Bog jim to čast požegnaj!

Kriva Vrba. (Veselje in sreča.) Tudi mi smo imeli veselje in srečo, videti in počastiti našega presvitlega cesarja. Ko se je raznesel glas, da se cesar nedeljo ob šestih zvečer popeljejo v Porače: sklenili smo hitro in enoglasno, da sosedne občini: Kriva vrba in Dhovše, se snidete pri kolodvoru v Krivi vrbi in tam cesarja počastite. Postavili smo se po vrsti gasilna straža, šolska mladina iz Krive vrbe in Čajnc, farmani z župnikoma in občini z županoma in velika množica ljudi. Na vstric na Gorici (Maria Loretto) začno štuki ali kanoni pokati, kar vlak

pridrda po železnici. Priklanjanja, pozdravljanja in vpitja ni bilo konca; med klici „hoch in vivat“ so se slišali tudi slovenski glasovi: „živio“ in „slava.“ Fara Kriva vrba je razun nekterih ptujcev čisto slovenska, pa žalibog da nemški velikaši prvo besedo imajo in samo nemščino v šolo silijo. Fara Čanjče — še pred 30 do 40 leti čisto slovenska — se je že skoraj cela potopila v navalu nemškega morja. Ni se torej čuditi, da se Slovenci niso prav upali cesarja glasno pozdravljati slovensko, bali so se zamere pri nemški gospodi. Cesarski vlak je na kolodvoru obstal in cesar so stopili raz voza. Belo oblečena deklica stopi pred cesarja in jim izroči lep šopek. Cesar sprejemejo ga in se prijazno zahvalijo. Potem prašajo cesar gosp. učenika Čanjškega, odkod da je ta šolska mladina? Slednjic cesarja pozdravi občinski odbor, cesar mu se zahvalijo rekoč: „Veseli me, da me tukaj v majhnem kraju tako veliko ljudi sprejme.“ Vse je bilo globoko ginjeno; videl sem nekterim svitile solze v očeh igrati. Presvitli cesar so ja bili tako priljudni in prijazni. Bog jih spremljaj in varuj na daljnem potovanju; mi vse svoje žive dni ne bomo pozabili današnje radosti in sreče, pa tudi ne bomo nikoli zabili moliti za presv. cesarja: „Živio“!

Iz Porač. (Veseli večer.) Toliko ljudi, kakor jih je bilo 10. septembra, — nedeljo zvečer — v Poračah, jih ta majhena ves ni še videla in jih tudi ne bo. Človek bi bil lahko mislil, da je tukaj cela Koroška na kupci. Pa je tudi bilo lepo, da so nekteri prosti kmetje rekli: V nebesih ne more biti lepše. Bilo je okoli pol sedmih, kar se pripeljejo Najviši gost. Možnarji pokajo, zvonovi pojó, godba svira in ljudstvo kliče iz tisoč in tisoč grl: „Hoch, vivat, živio, slava“! Cesar stopijo raz voza, deželni in občinski odbor in gosp. župnik Čare Jih ponižno sprejmejo in peljejo proti jezeru skoz angleški gojzd ali park. Cesar so ogledovali tudi spominek, kterege so Dunajskemu pevcu Herweg sred gojzda postavili. Povsod so bili cesar sprejeti z navdušenimi klici in svetili so raznobojni lampijoni. Ko se je storila trda noč, pričela se je veselica na jezeru. Na bregu jezerskem je bil narejen za cesarja poseben paviljon. Vse hiše in vile v Poračah so bile bogato razsvitljene; raz njih so vihrale ogromne zastave v cesarskih in deželnih barvah; po celem obrežju so goreli lampijoni v različnih bojah in po jezeru je vse migljalo večih in manjših ladij z lampijoni. Na nekej večjej ladiji se je začela umetaljna ognjarija; razni ognjemeti so leteli visoko proti nebu. Na to je zapelo Celovško pevsko društvo nekoliko nemških, posebno koroških narodnih pesem. Poraška godba je na parobrodu igrala razne godbarije; ta parobrod pa je za seboj vlekel dve veliki ladiji, ki ste bili polni gasilcev, ki so nosili sterinske plamenice ali baklje. Vse ladije in ladjice so pred cesarjem defilirale in se potem okoli cesarskega paviljona nastavile v polukrogu — Tudi proti jutru, na celem jezeru do Gorice, in Rozenbergov grad, vse hiše ob celej obvali — vse je bilo razsvitljeno in okinčano. Proti jugu pa so goreli velikanski kresovi, ki so jih zažgali Slovenci na Peci, Obirji, Macni, Grlovcu, Vrtači, Stolu, Jepi, pa tudi na nižjih goricah proti Medgorjanam, na Soteski, proti Zakanu,

Hodišam, Otoku, Škoficam, Logivesi, Lipi in Dvoru. — Več ko pol ure so cesar veseli in ginjeni ogledovali prekrasno razsvitljavo. Zapeli so pevci h koncu cesarsko himno, ktero so vsi pričujoči razoglavi poslušali in tudi peli. S svojim spremstvom so cesar odšli skoz park in po cesti, ob katerej so gasilci z bakljami svetili, se podali do kolodvora. Tu so cesar še enkrat izrekli županu svoje veselje in svojo zahvalo, potem pa odpeljali v Celovec, kjer Jih je čakala neštevilna truma in sprejela z navdušenimi klici. — Tisoč in tisoč ljudi je bilo v Poračah in se nič ne sliši od kake nesreče; čuda v takej gnječi! Tudi to ni nič pomagalo, da so nekteri nemško-liberalni velikaši pravili, kako grdo in nespodobno je to klicati „živio in slava“ — lepo je le: „hoch in vivat“. Vse nič ni pomagalo; naši Slovenci se niso ne sramovali in ne bali, klicali so iz navdušenih prs: „Živio in Slava“, da se je odmevalo daleč okoli. Tako je prav: Mi smo mi!

Na Dvoru. (Spodletelo; 25 letnica.) Spodletelo je našim nemškutarjem, katerih je Vrbska ves vsa polna. „Es soll sich ja Niemand unterstehen „živio“ zu schrein“, s temi besedami je nek znan nemškutar strašil kmete, ki so na kolodvoru čakali prihod svitlega cesarja; pristavil je: „Alle müssen rufen hoch“. Pa spodletelo mu je; vse vkup mu ni nič pomagalo; ko je vlak prisopihal, zagnali so zbrani Dvorjani tako krepki „živio“, da so popolnoma prevpili Vrbski „hoch“. Ta je moška: Slovenec naj se povsod pokaže! Slovenec je do smrti vdan in zvest svojemu cesarju, plačuje tiste davke, nosi tista bremena, ko drugi narodi, zakaj bi se ne upal na den? Srčnost velja! — Naj kratko omenim, da so gospodje 13. septembra tukaj v Dvoru slovesno obhajali spomin, da so bili pred 25 leti v duhovnike posvečeni. Zbralo se jih je sošolcev 10 in sicer 7 iz Kerške, 2 iz Lavantinske in 1 iz Ljubljanske škofije. V farni cerkvi so se opravljale bilje in črne sv. meše za odmrle sošolce, potem pa peta zahvalna sv. meša. Pridigo je imel č. g. Fleck, župnik v Lempahu; pridiga je bila izvrstna in vsem segala do srca. Po sv. opravilih je bil obed, h kateremu je prišlo več povabljenih duhovnov iz Celovca in Belaka. Pri obedu so se napivale najpred navadne oficijalne zdravice, potem pa so tudi prišle na vrsto druge, vesele in šaljive. Bog ohrani vse čč. gg. jubilarje v čvrstem zdravju, da po minulih novih 25 letih vsi obhajajo zlato ali pa še clo dijamantno sv. mešo!

Belak. (Dobro došli!) ali po nemško „Willkommen“ so iz celega srca klicali Belačani svojemu presvitlemu cesarju. V Belak so bili poklicani vsi župani Belaške okrajne glavarije. Iz Dravske doline, od ozevskega jezera, iz Trebenske doline je privrelo neštevilno veliko ljudi. Naši Slovenci so pa večidel razun farmanov Marije na Zili čakali ob cesti proti Trbižu pod Vetrovem, na Brnci, pod Kloštrom in na Vratih. V Belace so cesar bili prav slovesno in živahno sprejeti. Gosp. okrajni glavar in gosp. mestni župan sta cesarja nagovorila in zagotovila udanosti in zvestobe vsega prebivalstva. Cesar so ogledovali mestno ljudsko šolo, gimnazijsko poslopje in statuvo slavnega umetnika Hans Gasserja. Zraven tega spomenika so stali rudokopi iz Blei-

berga, ki so cesarja pozdravili z gromovitim „Glück auf!“ Na Gasserjevem trgu so bile v lepi podobi razstavljene rude in drugi svinčni izdelki. Šli so cesar potem v velikansko, prekrasno mestno cerkev, kjer so jim mestni župnik, gosp. Neste razne imenitosti razkazovali. To vse vkup je trajalo malo več ko eno uro, in cesar so se vsedli in odpeljali proti Trbižu. Koder koli so cesar po mestu hodili in kjerkoli so se pokazali, povsod je bila ogromna truma za Njimi in jim klicala živahno „hoch“ in tu pa tam tudi „živio in slava“. Tim več „živio in slava“ se je pa čulo od Belaka do Trbiža, kjer so ob cesti na več krajih stali, pričakovali in pozdravljali svitlega cesarja naši Slovenci iz Loške, Št. Štebenske, Brnske, Št. Lenarske in Podklosterske okolice pa iz spodnje Ziljske doline. Povsod je gromelo: „Živio, slava“.

Iz Ukev v Kanalskej dolini. (Naš presvitli cesar) so se peljali skoz Ukeve. Vse se je veselilo prihoda našega presv. cesarja. Vse, kjer so se memo peljali, so skerbno olepšali. Ko so se cesar memo peljali, peli so zvonovi, pokali so možnarji, praznično oblečeni ljudje so klicali gromovito „živio“. Na kolodvoru je stala šolska mladina z g. učnikom in je z enim glasom klicala „živio“. V Naborjetu so cesar prehodili in ogledovali vse prostore in, kjer so se ljudem le prikazali, povsod so bili spodobno in živahno pozdravljeni. Hčerka nekega nadlajtnanta se je cesarju poklonila in mu podala lep korpič poln žlahtnih rožic. V trdnjavi so kanoni ali topovi 101krat strelili. Naših drvarjev pa ni bilo doma; ti so šli na Trbiž in seboj nesli cepin, dereze in sekiro v znamenje, da si s tim morajo trdi kruhej služiti. — To je bilo lepo in veselo po celem Kanalskej dolini! Bog živi presvitlega cesarja!

Iz Kanalske doline. (Cesar pri nas.) Enajstega septembra je bil praznik za Kanalsko in doljno Ziljsko dolino. Zarano zjutraj so jeli ljudje vreti v gostih trumah proti Trbižu in na veliki kolodvor pričakovat svitlega cesarja; prihod je bil napovedan ob 9. uri in 21 minut. Kanalčanje in Ziljani, vsi praznično oblečeni, so hotli na lastne oči gledati svojega svitlega vladarja, Jim dokazati svojo vdanost, zvestobo in ljubezen. Cesarja je vidno genilo videti tolike množice zbrane k častnemu sprejemu in pozdravu; zlasti so se odlikovale mlade Ziljanke v svoji čedni, narodni obleki. Nabralo se jih je 40 mladih, lično napravljenih deklet iz Šentjurske, Bistriške in Gorjanske fare, ki so cesarja sprejele z navdušenimi „Živio in Slava“ klici; vodila sta jih župan Šnabel in nadučitelj Belčnik. Res je, s tako milim, prijaznim in blagodušnim vladarjem se ne more ponašati nobena država, noben drugi narod; prevzvišeni cesar se pa smejo tudi zanašati na vernost in zvestobo svojih ljudstev, in ni treba toliko skrivnih varuhov, da bi Njih osebo in življenje varovali zavratnih napadov. Vsa poslopja prostornega kolodvora so bila zaljšane z neštevilnimi banderi in venci, v dolgih vrstah so bili pod verando razpostavljeni cesarski uradi, duhovščina in srenjska predstojništva iz Kanalske, doljne Ziljske doline in iz Podklostra, potem še obilno druge odlične gospode. V izhodu so bili razvrsteni na eni strani drvarji in zidarji večjidel iz Žabnic, Ukev in druge okolice, vsi s svojim

poslovnim orodjem; vstric njih pa so stale zgoraj omenjene Ziljanke. Častno stražo je delala Trbiška garda z muziko, pred kolodvorom pa požarni straži Trbiška in Šmohorska. Zgorej na cesti je bil razpostavljen 33. lovski bataljon, eno krdelo 12. ulanskega polka, in Ziljski mladenči na konjih; po hribih in cesti je stalo in čakalo mnogo ljudstva iz sosednih dolin. Ob določeni uri se pripelje dvorni vlak; cesar stopijo z vagona, mi jih pozdravimo z gromovitimi klici: „Hoch in Živio.“ Trbiški župan Jih nagovori s kratkim ogovorom, se jim zahvali za čast in obiskovanje ter jih zagotavlja naše ljubezni in zvestobe. Cesar se zahvalijo za prisrčni sprejem in odgovorijo, da so vselej bili in so še prepričani verne zvestobe svojega ljudstva, ki prebiva na meji cesarstva. Potem stopajo počasno poleg dolge vrste, stojijo pri uradnikih, duhovnih in županih, poprašujejo po tem in unem prav po očetovsko in priprosto; vprašali so tudi ali prebiva v Kanalski dolini veliko Slovencev? Ko so obhodili dolgo vrsto, se podajo nazaj k vhodu. Ondi stopijo k Ziljankam; ena jih prav srčno pozdravi in nagovori slovenski ter jim poda krasen šopek cvetlic. Cesar blagovolijo šopek sprejeti ter se jim nemški zahvalijo, potem pa ukažejo vsakteri za spomin zročiti en zlat novega kovanja. Proti županu so rekli, da je narodna noša lepa, škoda, da čedalje bolj redka postaja. Zatim pogledajo častne straže, se podajo gori na cesto pregledat vojake, kateri slednjič defilirajo pred cesarjem. Tod se peljejo na Trbiž, kjer je bil napravljen veličanski slavolok in so bile vse hiše čedno okinčane. Najpred se podajo v cerkev, kjer so pokleknili in opravili molitev. Gosp. župnik pravijo: V Cerkvi bi bilo veliko poprav treba. Hitro cesar odvrnejo: „To si moram zamerhati“; potegnejo ruto ali hadrco iz aržeta in naredijo si knof. Potem pregledajo novo šolsko poslopje. Ko se vrnejo iz trga, odpelje jih vlak v Naborjet, da si ondi ogledajo novo trdnjavo. Na vsem potu se je razodevala ljubezen in vdanost Kanalčanov do svojega svitlega cesarja. Hiše ob železnici so bile lepo okinčane, iz vseh cerkev so plapolala bandera črno-rumena in rdečebela, celo na zvoniku pri Devici Mariji na Višarjih je vihralo belo-rdeče bandero. Na Žabniškem kolodvoru je šolska mladina cesarju zaklicala trikratno „živio“, da so cesar okno odprli in s prijaznim smehljanjem mladini se zahvalili. Možnarji so pokali, zvonovi so zvonili, da so vladarja počastili živi in neživi glasovi, vsak po svoje. V Naborjetu pa je zagromelo 101 streljev iz topov cesarski pozdrav, da je veličastno se odmevalo po mejnem gorovju. Kmalo po poludne se vrne dvorni vlak iz Naborjeta na Trbiški kolodvor, cesar in spremstvo zasedejo pripravljene vozove, da se odpeljejo črez Predel v Bovec. Tudi mi se razidemo s tiho, s priserčno željo: Bog nam ohrani mnoga leta dobrega, svitlega cesarja!

Iz Borovlj. (Nekaj o puškariji.) Puškarški delavci se pogosto pritožujejo, da so slabo in počilo plačani, da se jim včasih kaj odterga in da se jim včasih gotov dnar ne izplačuje. Namesto gotovega dnarja se jim daje nekaj za obleko, nekaj jestvin, riža, kave, cukra, moke, slanine. Po tem takem ni se čuditi, da je res težko, skoraj

nemogoče, puškarske izdelke zvesto, terdno in lepo narejati. K temu je pa še prišla pridobnina (Erwerbsteuer) in navstale so še večje težave. Tudi zavoljo cevi ali orovov so bile pritožbe. Novejši čas se je pa tu vstanovila c. kr. strokovna orožna učilnica ali šola za izdelovanje posebno izverstnih pušk. Ta šola je poskušajo ali probo popolno v svoje roke vzela in imamo zato posebno novo pripravnejše poslopje. Od tega časa so puške od nas zopet prav na dobrem glasu, ker ta novi zavod vedno ojstrejše na to gleda, da se sumljive cevi (rori) zaveržejo. Cevikovači sicer zaradi tega nekaj mrmrajo, ker se jim pod novim nadzorstvom precej cevi zavrže. To pa nič ne dene, to je še le prav, od zdaj so puške vsaj v tistem delu zanesljive, ker je ravno zanesljivosti silno treba. Puškni barantači se bodo pa vsaj enkrat navadili, svoje blago, po stalnejših ali terdnejših cenah prodajati; dajati na puf kakor tudi na mejnice (Wechselse), katere je potem v enomer treba pretvezati, ta razvada se bode morala sčasoma odpraviti, ker naša c. k. strokovna orožna tovarna vse svoje izdelke le za gotov dnar prodaja in tudi svoje delavce v gotovem dnarnju plačuje.

Pri št. Aninem mostu blizo Galicije. Ves preplašen sem, ko vam pišem te le vrstice. Stojim na Dravskem mostu na potu proti Galiciji in gledam derečo Dravo, široko kakor velikansko morje. Narastla je od nedelje sem do pondeljka opoldne tako, da most, čeravno visok, skor pod vodo stoji. Voda nosi vse križema, grmovje, lesovje, drva, debela bruna, dilje, orodje, sode, poljske pridelke, buče, živino, konje, goveda, itd. Ljudje vejo pripovedovati strašanske skor neverjetne reči. Čez most priti je sicer še mogoče, pa kaj pomaga, od konca mosta do Galicije je skor ves svet pol ure dalje globoko pod vodo; le visoko drevje še ven iz vode štrli. Drava je podrla visoko cesto, jela trgati tudi drevje, ki se naprej vali po deroči vodi. Z ladjo se prepeljati ni varno. Ravno slišim, da se je nek gospod s pomočjo dveh brodarjev poskusil prepeljati do Galicije, pa ni manjkalo veliko, utopili bi se bili vsi skupaj, močno drevje jim je še rešilo življenje; držali so se drevja, dokler so jim drugi prišli na pomoč. Ladja se je prelomila. Slišim tudi, da sta Humberški in Velikovski most pod vodo, če ne podrta. — Kamniški most še stoji, pa tudi ta je že v veliki nevarnosti, če voda ne bode jela kmali padati. Daj Bog! ker škode utegnejo biti velikanske. En sam tukajšnih posestnikov ima, kolikor se sliši, škode čez tavžent goldinarjev. — V Grabenštanji so včeraj delili darila konjerejcem. Plemnenih kobil, brejih kobil in žrebet se je pripeljalo vkljub slabemu vremenu precej veliko; koliko, za zdaj nisem mogel na tenko zvedeti. Bojo vam naznanili gotovo drugi.

Iz Kazaz v Podjunskej dolini. (Če ne lije, pa kaplje.) Sprejmite par verstic iz roke, ki ni vajena peresa, temuč le pluga in sekire. Pišem prav po domače. Gotovo se še spominjate, kar smo vam pisali 4. februarja t. l. Prosili smo g. učitelja in okrajni šolski svet, naj bi se podučevalo v slovenščini, pa bilo je vse bob ob steno. Sv. pismo pa pravi: „Kdor išče, najde, kdor prosi, prejme.“ Ravno tako je tudi pri nas, začelo se

je nekoliko na boljše obračati, bodi si ali zavoljo prošnje ali zavoljo kterega družega vzroka. 5. avgusta smo bili nenadama v šolo poklicani, nismo vedeli, kaj da bo. Ko pridemo v šolo, najdemo tam gosp. predsednika okrajnega šolskega sveta in gosp. okrajnega nadzornika. Imeli so nekako pregledovanje in izpraševanje. Ko je bilo vse to dokončano, vprašajo g. okr. predsednik iz Velikovca: kateri naj bode zanaprej učni jezik, nemški ali slovenski? Mi pa smo vsi z enim glasom odgovorili, da slovenski. Po tem pa se oglasijo g. šolski nadzornik, da bi bilo tudi dobro, ako bi se otroci učili nemško v prvem letu. Zdaj se oglasijo g. učitelj in prašajo, kateri naj bode zanaprej učni jezik? Gosp. okrajni šolski predsednik pravijo, da zanaprej mora biti slovenski učni jezik. Zopet se oglasijo g. šolski nadzornik in pravijo, dobro bi bilo, da bi se vendar tudi nemško učili na primer: kako se reči imenujejo, miza der Tisch, klop die Bank itd. Zdaj pa se spet oglasijo g. okr. predsednik, da je nemščina vendar le potrebna, posebno pri vojaki. Neki kmet se oglasi ter pravi, da to ni tako: tudi jes sem bil vojak in terd Slovenec, pa učil sem se ložej kakor Nemci in tudi kaznovan sem bil manj kakor Nemci. Okrajni predsednik se na vsa usta nasmejijo. Naposled pa so obljubili, da se bo podučevalo zanaprej slovensko tako dolgo, da bodo otroci popolnoma v slovenščini podučeni, namreč da bodo znali slovensko brati, pisati in da bodo vse to zastopili. Glejte! vse je zdaj veselo! Kako bi bilo lepo in dobro, ko bi se z našimi šolami povsod tako ravnalo! Vsej nejevolji, vsemu pričkanju in nemiru bi bilo pri priči konec.

Iz južnega Štajerja. (Drugo zlato ali diamantno sv. mešo) bodo prečastiti gospod Anton Žuža, zlatomešnik, korar, vitez Franc Jožefovega reda, kn. šk. konzist. svetovalec, nadžupnik in dekan lavantinske škofije, najstarejši še služeči duhovnik na Štajerskem in na Koroškem 8. oktobra t. l. na Laškem obhajali.

Mož rodom že blagega srca in bistrega uma, rodil so se 8. januarja 1800 v Žavcu, v hiši po domačem pri Kolencu imenovani, in so sin daleč znanih in spoštovanih starišev.

Po z izverstnim uspehom v Celji, Gradci in Celovci dovršenih šolah, bili so 19. septembra l. 1819 v Št. Andražu na Koroškem od tedajšnjega lavantinskega knezoškofa grofa Firmijana v mešnika posvečeni.

Služili so za kaplana v Konjicah, potem pri sv. Duhu v Ločah, za provizorja v Ločah in v Studenicah, ter so postali 11. septembra l. 1830 župnik v Studenicah, 23. aprila 1839 so postali mestni župnik in dekan v Slovenski Bistrici in 10. decembra l. 1846 nadžupnik in dekan na Laškem. So toraj 60 let mešnik, 52 let župnik in 44. leto dejanski dekan. Doživeli so že šestega papeža, petega knezoškofa in kot župnik že tretjega cesarja; namreč papeža Pija VII., Leona XII., Pija VIII., Gregorja XVI., Pija IX. in Leona XIII.; knezoškofe: grofa Firmijana, Zimmermana, Kutnarja, Slomšeka in Stepišnika; in cesarje: Franca I., Ferdinanda I. in Franca Jožefa I.

Izmed ranjicah papežev se jako radi papeža Pija IX. spominjajo, kateri njih je v zasebni

audijenci l. 1853 prav ljubeznjivo sprejel. Kajti po burnih letih (1848 - 1849) so bili preč. gosp. laški dekan eden prvih avstrijskih mešnikov, kateri je pred Pijem IX. stal. Večkrat omenjajo, kako si je sv. Oče o Slovencih rad pripovedovati dal in rekel „sunt enim Sloveni sicut fideles Tirolenses“. In ker jim je tedajšni papežev tajnik in sedajni kardinal knez Hohenlohe svetoval, naj si od sv. Očeta kakšno milost sprosijo, so v svoji ponižnosti le za privilegirani altar na 5 let prosili. In ko po zaslišanji prošnjo pismo sv. Očetu izročijo, so veliki Pij smehlaje se podpisali „ad dies vitae P. Pius IX.“ (na vse žive dni P. Pius IX.), kateri podpis še zdaj znancem večkrat pokažejo.

Izmed rajncih knezoškotov posebno častno Kutnarja omenjajo. In večkrat sem jih obžalovati slišal, da je tako nepristransk mož, tako duhovita in bistra glava, tako blago srce, kakor so rajni knezoškof Kutnar bili, toliko prerano pod grudo moral. Znano je, da so knezoškof Kutnar le 3 leta lavantinsko škofijo vladali.

Častitljivi gospod jubilarit so še vedno - oziroma svoje starosti - dobrih telesnih moči in krepkega duha, in še vedno svoja duhovna opravila zvesto opravljajo.

Znani po svoji gostoljubnosti, hočejo tudi 8. prihodnjega mesca, kakor pravijo poslednjokrat svoje znanee, prijateljše itd. pogostiti, in zatega del tudi za ta den mizo za nad 100 gostov pripravljajo in le to obžalujejo, da nimajo še za več gostov prostora.

Iz Goriškega. (Cesar in Slovenci.) Sprejmi ljubi „Mir“ le kratek popis vsega tega, kako smo mi Slovenci na Goriškem presvitlega cesarja slovesno in navdušeno sprejeli. Prvi trg Goriški Bovec je imel čast in srečo, svitl. cesarja prenočiti. Bovec je pokazal, da tu bivajo Slovenci. Napis na enem slavoloku je bil slovenski, bandera so tudi plapovala slovenska, učenka gosp. Vittori je cesarja pozdravila po slovensko in pevcii so zvečer same slovenske pesmi peli: „Cesarsko kantato“, „Naprej“, „Jadransko morje“, „Banovci“. Cesar so stali $\frac{3}{4}$ ure v dežji na balkonu in izrazovali svojo zadovoljnost. Deputaciji pevcev so se lepo zahvalili. Pri poslovljenji so rekli: „Mojih Bovčanov ne bom pozabil.“ Tudi v Kobariidu je bilo vse po slovensko; slavoloki so nosili samo slovenske napise, maji slovensko kinčavo. Le gosp. župan je cesarja pozdravil nemško, hitro za njim pa mala učenka lepo po slovensko. Cesar so stopili raz voza in avdijence dajali. Kjerkoli je ljudstvo cesarja zagledalo, povsod jih je pozdravljalo samo le po slovensko. — Vsaka vas, vsaka hiša in bajta ob cesti je bila okinčana in po celem potu so ljudje živahno kličali: „Živio“, „slava“! Le v Tominu je šlo vse bolj po nemškem kopitu. Morebiti da se je tu zgodilo, kar so časniki sporočali: „Nek župan je začel cesarja po talijansko pozdravljati, kar mu pa ni šlo gladko izpod rok. „Znate slovenski“? vprašajo zdaj cesar in ukažejo, naj govori slovensko v svojem materinem jeziku. — V Solkanu je bilo pa spet vse po slovensko in neizrečeno praznično. Ako ravno ni bilo v programu napovedano, stopili so cesar vendar z voza, prijazno poslušali slovensko čestitanje in cvetličin šopek od neke deklice spre-

jeli rekoč slovensko: „Hvala“! — V Kanalu so imeli Slovenci tudi svoje težave in sitnosti; čitalnico so pozabili v program postaviti, pa vendar je imela avdijenco pri cesarju. — V Gorici, kjer so se priprave narejale celi teden, je bilo res po nebeško krasno in veselo. Se ve da je talijanščina bila na prvem mestu, vendar je bilo precej slovenskih bander, veliko se jih je čulo gromovitih „živio“ in „slava“ in cesarska kantata se je tudi pela po slovensko. Gosp. dr. Tonkli je cesarja pozdravil v slovenskem govoru. Cesar so odgovorili, da se zahvaljujejo za poklonjenje udanosti in zvestobe, in da so prepričani, da so Slovenci skozi in skozi Njemu zvesti in udani. V Gorici so svitli cesar že zjutrej ob šestih se podali k grobu, kjer njih nekdanji učenik grof Coronini počiva in so tam molili. Tudi so na znanje dali, da so gosp. dr. Zorna imenovali za škofa v Poreču. — Pri odhodu iz Gorice so se na kolodvoru posebno zahvalili za lep sprejem po vsej deželi in v Gorici in rekli: „Veselilo me bode, ako bom mogel kedaj kaj dobrega storiti za to mojo deželo.“ — Vlak je zazvižgal in šlo je nagloma proti Krasu do Nabrežine, ki spada v Tržaško škofijo.

Iz Trsta. (Cesar na Primorskem.) Gospodje uradniki starega kopita so prepovedovali, cesarja pozdravljati slovensko. V Nabrežini so cesarja jako slovesno sprejeli in nemško nagovorili. Svitli cesar pa vprašajo: „Niso li tu Slovenci“? Oni so se poslovlili slovensko in tako nemškutarjem dobro dali pod nos. V Divači so se cesar mudili nekaj časa in množica Jim je navdušeno klicala: „živio“! — Tudi v Sežani je bil Kolodvor ves v kinču, neštevilno mnogo ljudi je pridrla od vseh kotov in klice: „živio“ in „slava“ ni bilo ne konca ne kraja. — Občine Podgrad, Materija in Jelšane so cesarja živahno sprejele v Kozini. Tu so cesar prašali: „Smo li Slovenci“? Odtod je šel pot v Istro proti Buzetu, Paznu in Vodjani. Gredé so v Paznu ogledovali brambovsko kasarno in šolo, v Vodjani pa mornarsko bolnišnico; to mesto je bilo krasno razsvitljeno in vse lepo okinčano. — V Cerovljah so 14. septembra le gromeli „živio“ klici brez „eviva“, možnarji so pokali in iz turna se je slišalo pritrkovanje. Zvečer so cesar prišli v Pulj, kjer stoji morska armada in brodovje. Tukaj je cela svečanost imela vojaško podobo. Povsod so bili cesar sprejeti z najudanejšimi klici. Le škoda, da je huda burja na morji veselice nekaj motila. 17. septembra — ob enej po noči — so se cesar po ladiji „Miramar“ odpeljali v Trst; kjer so ostali cesar, cesarica, cesarovič in njegova supruga Štefanija tri dni. Slovenci v Trstu in njegove okolice so se izkazali izvrstno: Donelo je njih „živio in slava“, da se je odmevalo daleč okoli; na morju so napravili neizrečeno lepo veselico: vozila so se slovenska društva in nad 100 okoličanskih pevcev v 50 ladijah, ki so bile z lampijoni razsvitljene pred grad Miramar in so peli slovenske pesmi: „Jadransko morje“, „Hribarjevo kantato“ in „domovino“ in poslednjič je pela znano: „Hej Slovani“ cela neštevilna truma. 19. zvečer so se najvišji gostje odpeljali na Ogrsko.

Kaj dela politika.

Politika je nekaj mesecev počivala; svitli cesar se vrnejo domu, ministri nastopijo spet svoje službe, proti koncu oktobra bojo sklicane v Budapeštu delegacije in za temi potem državni zbori. — Deželna zborna na Kranjskem in v Galiciji že delata, jutre 26. septembra počnejo svoje delovanje še ostali deželni zbori, in med njimi tudi Koroški. — Nemškimi narodom bolj pravični g. baron Walterskirhen, ki si je kupil neko vilo pri Celovškem jezeru blizu Otoka, je mislil z znanim dr. Fischhof-om med Nemci osnovati novo stranko. Liberalci so pa strastno na nju padli in ju hudo obdelujejo. Oni le na to teščijo: Grof Taaffe mora pasti, ž njim pade tudi konservativna večina in mi nemški liberalci zlezemo spet na konja! — Minister Kallay je potoval po Bosni in Hercegovini, pa se že vrnil domu na Dunaj. Vpeljalo se bode ondi marsikaj novega, Bog daj — tudi boljšega!

Na Nemškem knez Bismark boleha in torej politika tudi spi; na Francoskem preganjajo katoličane, vpeljujejo brezverne šole, ropajo cerkve in poderajo križe. Šiba božja ne bo izostala. — Angleži imajo z Irci svoje križe; une dni so nekega Irca, ki je nekoga umoril, obesili; da bi le kaj pomagalo! — Turki imajo z Grki zavoljo meje še staro pravdo; tudi se na otoku Kandiji nek upor snuje zoper Turke. Morebiti da Turčiji še mrtvaški zvon klenka. — Iz Rusije ni nič novega. To je nekako čudno, da je toliko tuje visoke gospode na carskem dvoru. Morebiti da je kronanje vendar le pred durmi. — Egipt so podjarmili Angleži; glavno mesto Kajiro že imajo, Arabi paša je vjet, egiptovska armada razpršena na vse vetre in vojska je pri kraji. Pa vendar ta štrana še ni razmotana; zdaj navstane vprašanje: kaj počnejo z deželo zmagovalni Angleži? Kaj poreče turški sultan, ki je višji gospod nad Egiptom? Kaj poreče konferenca drugih evropskih potentatov? Mogoče da se med seboj spró in navstane prav krvava zmešnjava.

Gospodarske stvari.

Ne pozabite jesen travnike pognojiti, z drobnim gnojem ali z gnojnico, pepelom, mavcem, apneno moko, v apnencah se je dosti najde; najboljša pa je tista prhla glinica, ki se poleg Drave v osredkah najde. Še njiva ni tako hvaležna, kakor pognojen travnik. Ne glejte na ene zeksije ali prav za prav desetice, če hočete svoj dom zboljšati.

Za poduk in kratek čas.

1. V red! Antreten! 2. Pozor! Habt Acht! 3. Na desno (levo) se ravnaj! Rechts (links) richtet euch! 4. Na desno (levo) glej! Rechts (links) g'schaut! (Povelje šte. 2.) 5. Na desno (levo) obok! Rechts (links) um! 6. Na desno (levo) čelom! Rechts (links) front! 7. Četrť obrata na desno (levo) kren! (Ziehung) Halb rechts (links)! 8. S čelom nazaj! Kehrt euch! 9. S čelom naprej! Vorwärts front! 10. V štiri stop na desno

(levo)! Doppelreihen rechts (links) um! (Povelje šte. 6.) 11. V dvojni stop! Reihen fallt ab! 12. Razstop na desno (levo)! Oeffnen rechts (links)! 13. V jeden stop! In ein Ghed! (Povelje št. 11.) 14. Pristop na desno (levo)! Schliessen rechts (links)! 15. Nastop na desno (levo)! Rechts (links) aufmarschiren! 16. Stopaj! Marsch! 17. Sokol stopaj! Marschiret — marsch! 18. Z malim korakom! Kurzen Schritt! 19. S polnim korakom! Vollen Schritt! 20. Zasuk na desno (levo)! Rechts (links) schwenket! 21. Sokol stoj! Halt!

Smešničar.

Neki rabelj je imel obesiti hudodelnika. Ta pa je imel debel vrat. Ko ga rabelj dene na vrv, zdrkne hudodelniku vrv čez krof, tako da je padel pod vislice. Rabelj na to pravi: „Oh tako se mi še pa ni prigodilo“; hudodelnik se spodej oglasi z debelim glasom: „Meni še tudi ne.“

Kaj je novega križem sveta?

S svitlim cesarjem so odšli nam Korošcem tudi veseli dni. Že 11. septembra je jelo deževati in še dežuje, tako da je navstala velika povodenj. Drava in Zila ste strašno narastle in greste visoko kakor l. 1851. Od zgornjega Dravbrega do Belaka in cela Ziljska dolina je vse v vodi. Nekaj mostov je Drava pobrala, skoraj vse tako poškodovala, da se čez voziti ne sme, na več krajih železnico pretrgala in tudi hiš spodrila. Vsi mosti do dolnega Dravbrega so v nevarnosti, le posamezni ljudje smejo čez nje hoditi. Strašno škodo imajo barantači z lesom, katerim je lesovje po vodi splavalo. Brod v Medborovnicah je menda čisto zibnil in škoda je velika. V Labudu so spodnjeje hiše do prvega nastropja že v vodi, polja in travniki — vse je poplavljenno. Vse se trese in boji, ker dež le še noče nehati. Bog se nas usmili! Imamo molitevne ure.

Po ministerskem ukazu od 2. febr. 1882 postane na šolskih pripravnicah nauk v petji in orgljanji za vse učence obligaten predmet. Spet nekaj hvalevrednega. — V Št. Štefanu na Zili je umrl gosp. profesor na c. k. višej realki v Trstu Jan. Učnik, izboren katoličan in narodnjak. — Skoraj ni vrjeti to le, kar piše „Slov. Gospodar“: „Cesarjev god so slabo obhajali v Spodnjem Drauburgu: župana, podžupana, svetovalcev ni bilo videti, nemškutarski podučitelj pa je k slovesnej meši prišel v belih hlačah in s solčnikom, kakor da bi se v cerkvi solnca bal. Več zanima Dravburske nemčurje nemško-pruski Schulverein“. — Vsa pohištva in vse zemljišče akcijskega društva v Poračah je kupil nek bogatin Wallis na Dunaji, ki misli narediti iz Porač slovesno kopališče. — V trgu Grebinji je gospa Kasperl darovala požarni straži lepo bandero, na katerem je grb ali Wappen starega Grebinjskega grada. — Kakor blisk iz vedrega neba je tresčila novica med Koroške Slovence, da je gimnazijski profesor gosp. V. Borštner prestavljen v Weidenau na prusovski meji. Vganjali smo, zakaj da to, pa nihče ni vedel, žalostni in hudi pa smo bili vsi. Veselilo nas je, ko smo brali, da je gosp.

minister to reč tako popravil, da pride gosp. Borštner v Ljubljano. Dobro! — Slišimo, da nekatere pošte delajo naročnikom „Mir“-a sitnosti. Komur ne dohaja „Mir“ o pravem času, je proščen, nam to hitro naznaniti, da si poiščemo na pravem mestu pomoči. — V Belace je 10. sept. po noči vlak, ki je vozil ljudi iz Porač od cesarske svečanosti, skočil s tira, pa se k sreči ni zgodila nobena nesreča.

V Ljubljani je visoka vlada dovolila vredniku „Slovenca“, da sme ustanoviti katoliško tiskarno. — Šentklavška cerkev v Ljubljani se je od znotraj in zunaj lepo popravila. — Mestni odbor v Ljubljani je sklenil, da ima učni jezik v mestnih ljudskih šolah biti slovenski jezik, a nemščina učni predmet začenši s 3. razredom ljudskih šol s slovenskim učnim jezikom. — V Ipavi so 8. sept. jako slovesno obhajali spomin rajnega dr. Janeza Bleiweisa. — Slavni domorodec gosp. Povše, profesor v Gorici, je kupil grajščino v Dolu. Tako dobijo spet enega narodnega velikoposestnika. — V Ljubljani je „slovensko učiteljsko društvo“, katerega vodijo značajni možje in je že mnogo koristilo slovenskemu šolstvu. Tako je prav: Svoji k svojim! — Na Dolenjskem bavarski kupci čedalje bolj prešiče kupujejo. — 3. dne sept. so v Naklanski cerkvi slovesno odkrili lep spomenik rajnega škofa v Trstu, gosp. dr. Jerneja Legata, ki je bil v Naklem rojen. — 16. sept. so se zjutrej presvitla cesarica, zvečer pa cesarovič Rudolf in Štefanija skoz Ljubljano peljali v Trst.

Na Goriškem so zagrabili lahona, ki je na vozu imel v nekejši škrinjici dve bombi. Tri so se pripeljali čez mejo; dva sta z voza stopila, eden pa si je najel na vasi Ronke v krčmi sobo. Žandarmerija je to zvedla in tega zagrabila. Piše se Oberdank, je v Trstu rojen in je vojaški begun. Iz Rima je prišel in bil namenjen v Trst. Pravijo da jih bojo več zaprli, ki so s to rečjo v dotiki.

V Trstu so enemu tistih, ki jih je bomba zadela, morali odrezati nogo. — Iredentovce, to je lahone, ki hočejo Primorje in Dalmacijo pritisniti k Italiji, pridno zaperajo po več mestih. Tudi tistega imajo, ki je bombo vrgel, je menda natakár iz Trsta. — Mlajšega brata Forli-ja, katerega je bomba ubila, so presv. cesar vzeli v Tezijanum na Dunaji in ga dajo študirati. — Huda nevihta je razrušila streho na železnem paviljonu v razstavi in jo deloma vrgla v morje. Razbita debela glažovna in kosci razrušene strehe so padli na razstavljeno robo in napravili veliko škodo. Streho so popravljali pri električni luči; nek profesor se spozabi, prime za čveženj in elektrika ga ubije. — 24. sept. — včerajšno nedeljo — se je v Trstu blagoslovljala zastava delalskega podpornega društva. Slovesnost je bila velikanska.

V obrtno šolo v Gradci se jemljejo tudi taki učenci, ki so zmožni samo slovenskega jezika. — V Šoštanj se je nova čitalnica odprla dokaj lepo in veselo; snidlo se je več kot 1000 ljudi. Slava! — Gosp. notar Rudl, katerega tudi Korošci Ziljske doline poznajo, je župan v Maribergu; menda trobi v nemški rog! — V Mariboru je bil prvi občni zbor slov. društva za Štajersko. Zbrali so se najodličnejši narodnjaki

na Štajerskem. Močno in sijajno je stopilo društvo na beli dan; Bog daj srečo! — Gosp. predsednik Heinricher v Celji je sodnijskim uradnikom zapovedal, da se imajo vestno držati tega, kar je minister dr. Pražak zaukazal zastran slovenskega uradovanja in da se imajo odslej zapisniki slovenskih strank pisati samo po slovensko. — Srečni Slovenci Štajerski!

Leta 1881 so na Dunaji snedli govedine 150.000, telet 250.000, prešičev 250.000, ovec 300.000 in jagnjet 60.000 glav, kar se ceni na 70,870.000 gold. Koliko neki konj? — Na Dunaju so socialdemokratni delalci nekega čevljarskega fabrikanta najprej z neko tekočino omamili in potem oropali. Zavaljo tega je bilo zaprtih 10, med njimi 2 ženski. — V Hugštetu na Badenskem se je na železnici zgodila velika nesreča; več ko 100 je mrtvih in več ko 200 ranjenih. — V Kopaleni na Ogrskem je davkar nekoga, ki ga je razžalil, z revolverjem ustrelil. Potem je pobegnil pred razdraženim ljudstvom v neko hišo, ljudstvo pa je hišo zažgalo in davkar v njej zgorel. Žalostno!

Duhovniške zadeve v Krški škofiji.

Milostljivi g. knezoškof dr. Petrus Funder so se dne 23. t. m. s svojim kanclerjem č. g. L. Einšpielerjem odpeljali v Solnograd, da se udeležijo velike cerkvene slovesnosti 13stoletnice, katera se bode sv. Rupertu v čast ta teden v Solnogradu obhajala. — Č. g. Huter Janez ml. je imenovan za začasnega kateketa in učitelja slovenščine na realnih šolah v Celovcu.

Tržna cena

po 1/2 hektolitrih.

I m e.	Celovec		Št. Vid.		Velikovec		Žel. Kaplja.		Wolfsberg		Trig.		Belak		Pitberk	
	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.
Pšenica . . .	3 73	3 60	3 35	4 8	3 96	3 85	4 20	3 87								
Rž	2 69	3 —	2 50	2 74	2 52	2 85	2 70	2 72								
Ječmen	2 26	2 80	2 15	2 44	2 44	2 50	2 40	2 19								
Ajda	2 99	—	2 55	3 5	—	—	2 70	2 75								
Oves	1 44	1 50	1 45	1 46	1 28	1 45	1 80	1 50								
Proso	—	—	—	—	—	—	—	—								
Ber	5 60	—	—	4 75	5 50	—	5 40	4 91								
Turšica	3 11	—	—	—	—	—	3 50	3 40	3 44							
Grah	—	—	—	—	—	—	—	—	—							
Leča	—	—	—	—	—	—	—	—	—					4 75		
Bob	—	—	—	—	—	—	—	—	—					—		
Fižol bel	—	—	—	—	—	—	4 50	—	—					—		
" rudeč	—	—	—	—	—	—	3	—	—					—		

Žitu cena je nekaj padla, pa bode po tej povodnji gotovo spet poskočila. Na Celovškem trgu se proda kilo sirovega masla po 1 gld. maslo po 1 gld. 10 kr. do 1 gld. 15; jajc se dobi 3 za 10 kr. in 7 za 20 kr.; piščet se dobi par od 75 kr. do 1 gld. 10 kr.; mladih gos par po 4 gld. 50 kr., par starih rac 1 gld. 30 kr. Cena drv je ostala stara.

Danešnji številki je priložen kratek izpisek iz računskih sklepov banke „Slavije“.